

glen aen den Conink / daer hy ongebacht wederde / ge-
lijc verhaelt is / en oversulc dooz sijn booznoemde hupf-
broutwe gewoorden was Marguis van Bergen booz-
noemt / ontsieft hem ontrent dese tijd op sijn Hups te
Wou / gelegen ontrent ander halbe mijle van Bergen
opren Zoom / niet wel te vreden wesende dat de Staten
Generael na dat Houtepenme de Stad van Breda
hadde ingenomen / binnen Bergen gesonden hadden
den Colonel de la Garde met sekerer Wendelen Fran-
coisen / om de boozs Stede te versekeren en wel te be-
waeren. So heeft hy booz hem genomen de boozs sijne
eigene Stad in te doen nemen en te leveren in handen
van den Prince van Parma / heeft daer toe gebuht
twe boozeren van Bergen / den eenen genaemt Staes
Wriaensz een Timmerman van sijn hantwerk / we-
sende der Stads Timmerman / en den anderen ge-
naemt Hurponi Coquellisz een Potbacher / misgaders
den Pastoor Seeben Lagitius en enige andere / dat
sp tegen sekeren tijd die sp r' satten bescheiden hadden /
namentlijk den 5. Decembris / des nachts / dooz seke-
re sluisse aen de Wagijnen Poozte / daer dooz men 'twa-
ter van de Daert in de Gebbe laet / in de welke alle de
goten van der Stad lossen / om also de vulligheid dooz
de Haden te doen spoelen / de boozs sluisse souden op-
wonden / en een deel volk van den Prince van Parma
daer dooz in de Stad laten komen / en die boozs gelei-
den aen de Houtpoozte / die swak was / alwaer den
Mark-Grave met het peerde-volk / en de reste van
't boertvolk soude wesen / die sp daer van in helpen sou-
den : dit aldus besproken wesende / is in 't werk gestelt /
sp hebben de sluisse open gewoorden en ontrent 400 van
Parma's volk / wesende Walen of Francoisen / daer in
gelaten / de selve binnen sijnde / liepen de Timmerman
en Potbacher weg dooz hese / en verbergden hen in de
Gebbe : de ingekomene soldaten stelden hen op de
Cozmerck / die dicht aen dese sluisse gelegen is / in o-
nze om na de Houtpoozte te trecken : maer onbekent
sijnde in de Stad en hare Leiders (als geseid is) uit
hese geblucht sijnde / so wisten sp niet waer henen te
trecken. Binnen der Stad lach eenen Capitein ge-
naemt Sebastiaen / en onder 't volk dat de stad meen-
den in te nemen was ook een Capitein genaemt Se-
bastiaen : nu komt hier sp geballe een soldaet binnen
der Stad leggende onder 't bendel van Sebastiaen
of Bastiaen / willende na de Wagijne Poozte / daer sijn
wacht was / gaen / desen bzaegden sp wie hy was / hy
antwoorde hen / soldaet van Hopman Bastiaen / me-
nende daerom dat hy een van de hare was die in de
Stad bekent was / bzaegden hem waer lanks sp sou-
den gaen na de Hout-poozte : hy verstaende dat se bzaeg-
den na de Woutse Poozte / bzingtse daer : maer getwaer
werdende aen de nattigheid haerder kiederden (want sp
waren dooz de Westen gekomen) en dooz de instrumen-
ten diese hadden om de Poozte open te bzeken / dat het
vranden waren / heeft sich weg gepakt. De Markgra-
be niet wetende waer dooz het so lange aenliep / dat de
Hout-poozte niet werde open gebroken / en wel we-
tende dat sp daer lange binnen waren / heeft van bui-
ten de selve Poozte geweldelijc bestozmt / en hadde
de selve sp na overwoeldigt : maer die van binnen
't gunt boozschreben is getwaer werdende / hebben
haer terfont in de wapenen begeben en alarm ge-
macht. De kloekmoedigheid van Hopman Valken-
burg / en van een Franssen Capitein genaemt Talein /
heeft hier uitgemuntet en gebleken / welke beide op
eeren tijd van berseiden wegen met weinige solda-
ten den vrand manlijc sijn aengeballen / de selve
het opbzeken der Poozte verhuinderende en op de
blucht bzingende : daer sijnder een grote menigte
dood geslagen en een deel gevangen genomen / en die
twe verraders sijn mede gevangen gewoorden. De
gene die de blucht namen ontquamen eenf deels dooz
het gat dat sp in gekomen waren / enige vielen over
de Westen / daer van sommige verzonken / en som-
mige quamen den Mark-grave / die de Hout-Pooz-
te bestoznde / de tijdinge bzingen / hoe 't van binnen
gevaeren was / verhalben hy astrock / seer qualijc
te vreden zijnde / dat sijnen aenflag / die hy so se-

II. Deel.

ker aengeleid hadde / mislukte was. Hy heeft het
Slot te Wou Parma's volk in handen gegeben. De
twee verraders geexamineert sijnde / hebben den
Mark-Grave beschuldigt dat hy haer dooz seker sijn
Edelman hadde gebzeigt / so sp dit niet aennamen / (Fol. 4.)
dat hese soude hangen / sp beschuldigten ook den Pa-
stoor bozen verhaelt / en eene Margriete Werruwer-
ster en eenige andere / sp werden eerst beide gehangen
en boozs gequartiert. De Markgrave vermits hy
desen aenflag gedaen / het Casteel van Wou overge-
levert / en hem boozs sp den vrand begaf / werd booz
vrand van den Lande verklaert / en alle sijne goederen
werden aengeslagen.

Cermen noch wist van 't overgeben van de stad van
Doornick / 't welc geschiede den lesten Novembz / so
heeft de Prince van Orangien aen de Gedeputeerde
van de Staten Generael overgegeven / den 1. Decemb.
binnen Antwerpen / dese nabolgende Remonstrantie.

MYn Heeren, gy weet wel hoe dat na mijn Heere de
Hertoge Mathias sijnen last over gaf in handen van
de Heeren de Staten, dat ik ook ontslagen werde van den
Staet van Licutenant Generael. Ook hoe dat ik voor de-
sen tijd dikmaels (aensende de slechte ordinantie in
't gouvernement) verfocht heb om ontslagen te sijn : ja
ook inde laetste vergaderinge tot Amsterdam 'tselve om
sulker oorsaken geschied is, als men handelde om sijne
Alteze te ontlafsen. Nochtans ter bede van mijn Heeren
de Staten, en op hope van 't gene sy beloofden, soude vol-
bracht worden, is men te vreden geweest om den last des
gouvernements wederom aen te nemen, met den raed
diemen soude ordineren in 't einde des maends Januarij
naestkomende: maer mijn Heeren, ik bevinde so kleinen
voortgank in onse saken, so dat ik om mijn eer, mijn ont-
lastinge, ook om 's Lands welvaren gedwongen worde u
den staet van onse saken te verklaren: Maer eer ik u be-
wijse 't gene my dunkt notelikst om te ordineren tegen
desen aenstaenden jare, so sal ik u int korte verhalen hoe
de saken van desen jare zijn vergaen, van welke wy noch
maer een maend meer hebben.

En is dese mijn Heeren, hoe dat de vyand meester is
geweest van 't platten Land, werwaers hy gewilt heeft,
sonder dat wy hem hebben kunnen beleten. Niet-tem-
min, door Gods genade, heeft hy ons niet afgenomen.

d'Oorsake is dese, te weten, dat hy ons met sijn kleine
macht niet heeft kunnen groot hinder doen, waerom
het geschied is, dat al 't gene hy in gehad heeft in Vrief-
land, Gelderland en Brabant, niet is machtig genoeg
geweest om eenige plecken te belegeren, en veel
min om die in te nemen: Maer hy heeft zijn meeste
macht gehadt, so wel te voet als te paerde, ook zijn mest-
lijke Capiteinen, raed en toerusting van oorloge in den
landen van Henegouwe en Arthoys, welke hy estimeer-
de te zijn als plaetsen, die meeste vrese hadden, en die
hy hield voor de besonderste plaetsen, voornaem-
lijk, om Camerick en Doornick wille, aen welke ste-
den hy wel wiste dat hem so veel meer gelegen was,
dan wy het achteten, en al noch niet doen. Siet dit is
den handel daer mede 't gehele jaer toegebracht is, de-
wijle hy Camerick belegert hield: welke Stad so sy inge-
nomen ware geweest (de welc ook geschied ware) had-
den d'inwoonders niet over lange gehoopt op de kom-
ste van sijn Alteze, gelijk hy die ook in 't einde ontfet
heeft. So nu God ons so seer benaur hadde, so dat wy
Camerick hadden verloren, voorwaer so hadden wy ook
Doornick over lange quiet geweest, en also den vyand in
Vlaenderen en Brabant moeten herbergen, met een
ongelooft verlies van alle commoditeiten der voorz
Landen. Nu dan, mijne Heeren, het is nu een jaer ge-
leden, dat ik uwe Gedeputeerde, en voorts alle Provin-
cien waerschouwende, met welke remedien men dese
periculen mochte voorkomen, datmen maer voor des
lands bescherminge aennemen soude 3000 buitenland-
se ruiters, en twe regimenten dobbelsoldeniers. Want
so God voor ons de stad Camerick bewaert heeft, dies be-
horen wy hem te danken, en ook sijn Alteze: want wy
ons doch daer in hielden, als of wy 't wilden laren verio-
ren gaen. En nu Doornick belegert is, hebben wy alleen-
lijk genen middel om t'ontfetten, maer ook niet om den
vyand

B b

